

Vatikán, 2016. március 17.

**A Vándorlók és Útonlévők Pápai Tanácsának Üzenete a Katolikus Nemzetközi Bizottság a Cigányokért / CCIT / Tagjai részére.
/ Magyarország, Esztergom, 2016. április 8-10 /**

Kedves Testvérek!

A Katolikus Nemzetközi Bizottság a Cigányokért éves találkozója különös alkalmat kínál számomra, hogy átadhassam szívélyes üdvözetemet a szervezőknek és minden Esztergomban megjelent résztvevőnek. Szeretném megköszönni Claude Dumas atya, szívélyes elnöki meghívását, melynek sajnálatomra személyesen nem tudtam eleget tenni. Mindazonáltal szeretném önöket biztosítani jelenlétemről, melyet e találkozó munkájának megnyitására küldött rövid üzeneten keresztül, valamint a találkozásunk témájához: *„Európa, az egyházak és kultúrák találkozása az irgalmassággal”* kapcsolódó néhány gondolatom megosztásával kívánok érzékeltetni.

Ez a témaválasztás a romák és vándorlók népe között végzett küldetésekben a kezdetekhez való visszatérés vágyára utal, melynek kiindulópontja Jézus, *„az Atya irgalmasságának az arca” / 1 /*, valamint arra, hogy Őt hirdessétek testvéreiteknek, az Egyháztól kapott megbízásoknak megfelelően. Ezen felül a Szentatya, Ferenc Pápa iránti tisztelet kifejezése is, aki az Egyházban meghirdette a Kegyelem Évét, az Irgalmasság Rendkívüli Szentévé, mely arra emlékeztet minket, hogy *„vannak pillanatok, amikor még sürgetőbb meghívást kapunk arra, hogy tekintetünket az irgalmasságra szegezzük annak érdekében, hogy mi magunk is az Atya cselekvésének hatékony jeleivé váljunk”*. / 2 / Választásokat összhangban van azokkal a buzdításokkal is, melyekkel a Szentatya a 2015 október 26.-i audiencián elmondott Beszédében / 3 / a Romák, Szintók és más cigány csoportok zarándoklatának résztvevőire fordult.

A Szentatya azon alkalommal kifejezte óhaját, hogy a Romák népe számára is *„kezdődjék el egy új történelem, egy megújított történelem megírása. Nyíljon meg egy új lap! Eljött az idő, hogy kiirtsuk az évszázados előítéleteket, az előítéleteket és a kölcsönös bizalmatlanságot, melyekből gyakran származik diszkrimináció, rasszizmus, és idegengyűlölet. Senkinek sem kell elszigeteltnek éreznie magát, és senki sincs feljogosítva arra, hogy mások jogait, méltóságát lábbal tapossa”* / 2015 októberben elmondott Beszéd / . Ami rátok tartozik nem más, mint hogy alkalmasak legyetek ezen összetett feladat elvégzésére s megadni a részletekről szükséges erőfeszítést. Ehhez éppen *„az irgalmasság lelkületére van szükség, mely arra hív fel, hogy küzdjünk azért, hogy mindezek az értékek biztosítottak legyenek. Engedjük hát, hogy az irgalmasság Evangéliuma felrzza lelkiismeretünket és nyissa ki szívünket, nyújtsa ki kezünket a leginkább rászorultak és kirekesztettek felé, kezdve azokkal, akik legközelebb állnak hozzánk.* / Uo. /

Az Irgalmasság Éve, melynek napjait éljük, világosan rámutat, mennyire szükségünk van Isten szeretetének megtapasztalására, s nemcsak nekünk magunknak, hanem Roma és Szintó testvéreinknek is. Szükségünk van továbbá annak megtapasztalására is, hogyan járja át ez a szeretet létezésünk minden dimenzióját, különösen a hitünk és annak kifejezési módjait valamint, társadalmunkat és a kulturális közeget illetően, melyben élünk. Az irgalmasság *„az öröm, a derűs nyugalom, és a béke forrása”, „üdvösségünk feltétele”* és *„az alapvető törvény, mely minden ember szívében ott lakik, aki őszintén tekint a testvérré, akivel az élet útján találkozik”*- írja a Szentatya, Ferenc pápa, az Irgalmasság Rendkívüli Szentévé meghirdető Bullájának, / MV / *Misericordiae Vultus* 2. passzusában.

Témátokat illetően megállapítható, hogy az irgalmasság az Egyház a kultúrák és Európa közti találkozás helye, ám egyúttal az Egyház és a társadalom összetartozását is ki kell fejeznie, keresve a közeledés megfelelő módját annak érdekében, hogy megszülethessenek az együttlét új formái, melyek az igazságon, a szolidaritáson, a testvériségen és a békén nyugszanak. Az irgalmasság mindezen célok eléréséhez megmutatja a jó utat, vagyis a visszatérést Ahhoz, aki az egész emberiség számára kinyilatkoztatja az irgalmas Isten szeretetét, Krisztushoz, az egyetlen Megváltóhoz.

Szent II János-Pál, Isten Irgalmasságának nagy hirdetője, *Dives in Misericordia* c.

Enciklikájának 13. passzusában ezt írta: az Egyház „*hiteles életet él, akkor, amikor gyakorolja és hirdeti az irgalmat, a Teremtő és a Megváltó csodálatos és kizárólagos sajátját, s amikor az embereket a Megváltó irgalmának forrásához vezeti, melynek ő a letéteményese és adományozója*. E gondolatmenetben Ferenc Pápa arra emlékeztet, hogy: „*az Egyháznak az a küldetése, hogy hirdesse Isten irgalmasságát, az evangélium dobogó szívét, melynek általa kell eljutnia minden ember szívéhez és elméjéhez. Krisztus Jegyese magáévá teszi Isten Fiának magatartását, aki válogatás nélkül közeledik mindenkihez*” / MV 12 /. Ahol az Egyház jelen van, ott jelen kell lennie az irgalmasságnak is. Minden olyan helyen, ahol keresztények vannak, plébániákon, közösségekben és egyesületekben meg kell születniük a könyörület és az irgalmas szeretet oázisainak / Vö. MV 12 /. Roma és Szintó testvéreink evangelizációjában és minden érdekükben végzett tevékenységünkben, hagyjuk vezetni magunkat a Jubileumi Év jelmondatától: *Misericordes sicut Pater* / Irgalmasok, miként az Atya /. Kérjük Istentől az irgalmasság kegyelmét, hogy mindenki, minden Roma, Szintó, vagy Yénis, akikkel az élet útján találkozunk, képes legyen bennünk felfedezni irgalmas szeretetének szikráját és megtapasztalni végtelen jóságát.

Ez a lelkület arra ösztönöz minket, hogy Krisztus tanítványai életének szabályát kövessük. Ez a szabály az irgalmasság olyan prioritására utal, mely a másik kultúrájának minden megkülönböztetés nélküli értékelése és tisztelete elvén nyugszik. A folyamat sohasem egyirányú, hanem bizonyos értelemben a cserét jelenti. Az irgalom felajánlásával a szeretet eszközeivé leszünk, de ugyanakkor Isten az, aki megáld minket az irgalmasságával. A kölcsönösség ezen etikai elve a hegyi beszédből következik: „*...mindazt, amit szeretnétek, hogy megtegyenek veletek az emberek, tegyétek meg ti is nekik*” / Mt 7, 12 / és a szeretet parancs iránti tökéletes engedelmesség kifejezése: „*Szeresd felebarátodat, mint önmagadat*” / Mt 19, 16-19 /; / Vö. CEC 2052 /.

Az irgalmasság ily módon az ember iránti szeretet szolgálatban valósul meg egy alkotó szereteten keresztül. Mindeközben ne feledkezzünk meg arról, hogy „*szeretettel és a Jó Hír hirdetésének igényével való megjelenésünk önmagában nem elegendő a Cigányok és Gádzsók közötti bizalmon alapuló kapcsolat kialakításához*. /.../ *Ezen a kezdeti bizonytalanságon csak a szolidaritás konkrét bizonyításával s életünk velük való megosztásával tudunk felülemelkedni*” / 4 /. Ez magában foglalja a lélek, a szív és a viselkedés átalakulását mind a Romák és Szintók vonatkozásában, mind azoknál a népeknél, akik befogadják őket, s ennek elengedhetetlen következményét egy közöttük megvalósuló hiteles megbékélést. Mind a megbékélés, mind az együttlét a kultúrák méltányos egymásra hatását jelenti; s ebben a folyamatban a Romáknak is egyaránt kezdeményezőknak kell lenniük. Mint minden más állampolgárnak, nekik is kötelességük a szerepvállalás, melyre megvannak a képességeik, amint erre Ferenc Pápától is biztatást kaptak, amikor ezt mondta: „*törvényeit tiszteletben tartva s teljesítve feladataitokat képesek vagytok hozzájárulni a társadalmi jóléthez, a haladásához, s az új nemzedékek emancipációján keresztül a társadalmi beilleszkedéshez*” / 2015 októberi Beszéd /.

Joggal állíthatjuk, hogy a cigány nép egyre inkább kimutatja az iránti vágyát, hogy cselekvő módon működjön együtt az életét nehezítő problémái megoldásában, ilyenek a diszkrimináció, a kirekesztés, a rasszizmus, valamint a munkához, az oktatáshoz, az egészségi ellátáshoz és lakhatáshoz való jog megtagadása. Az Európai Tanács kebelén belül különböző csoportok / 5 / alakultak, melyek a Romákra és Szintókra vonatkozó tervek és programok megvalósításában készek az együttműködésre. 2015-ben egy új munkatervet dolgoztak ki hároméves időtartammal / 2016 - 2019 /: „Thematic Action Plan for the Inclusion of Roma and Travellers” címmel. Ebben három főbb prioritást jelöltek meg: 1 / határozott fellépés az előítéletekkel, a diszkriminációval és a cigány népség elleni bűncselekményekkel szemben, 2 / újító modellek bemutatása az inklúziós politika részére a leginkább sebezhető személyeket érintően, 3 / újító modellek bevezetésének elősegítése a helyi szinten jelentkező problémák orvoslására. Ezen felül a nemzetközi Szervezetek és a Romák és Szintók számos Nem Kormányzati Szervezete köteleződik el két súlyos seb gyógyítására, melyek Európa számára szégyenletesek, a Romák és Szintók számára fájdalmasak: ezek az egyre inkább terjedő cigányellenesség jelensége, valamint a nő- és gyermekkereskedelem Roma és Szintó közösségekben.

Az Irgalom éve emlékeztet az egyetlen útra, melyen haladnunk kell, ha személyek közötti igaz kapcsolatok kialakítására, valamint a testi és lelki irgalmasság gyakorlására törekszünk. Ez az út alkalmas megoldásokat sugall azokban a szükséghelyzetekben, melyek közepette élnek az emberek. Ebben az összefüggésben fontos hangsúlyozni, hogy az irgalmasság gyakorlása egy kétoldalú folyamatban valósul meg, melyben az egyik fél az irgalmas, a másik pedig, akivel szemben az irgalmasságot gyakoroljuk. Arra kaptunk meghívást, hogy megéljük az irgalmasságot, s hirdessük azt *„mert ő előbb volt irgalmas velünk” / MV 9 /* Az Egyház irgalmas s nemcsak akkor, amikor megtérésre, bűnbánatra, a károk megtérítésére hív, hanem akkor is, amikor védi a szenvedők, a társadalmi, vagy ideológiai rendszerek áldozatainak jogait. Élnünk kell a szükséges bátorsággal, hogy leleplezhessük azokat az igazságtalanságokat, melyeknek ma is áldozatai a cigányok, hogy a szegény, megvetett és elnyomott Romák szükségleteire cselekedetekkel válaszolhassunk. Mindezek részünkről elvárják, hogy a *„szerelem képzelőerejéhez”* forduljunk, - ahogyan Szent II János-Pál fogalmazott a *Novo millennio ineunte* c. Apostoli Levelében / n°50 / - mely *abban a képességben is áll, hogy közel menjünk a szenvedőkhöz, és szolidaritást vállaljunk velük. Mindeközben szükséges, hogy a segítségnyújtás gesztusa ne megalázó alamizsnában fejeződjön ki, hanem a testvéri osztozás formájában. Úgy kell viselkednünk, hogy a szegények minden keresztény közösségben „otthon” érezzék magukat / Uo. /.*

Az irgalmasság optikáján keresztül, a szekularizáció és a vallási relativizmus korában, Európa arra kap meghívást, hogy felfedezze keresztény gyökereit, hogy az olykor tanácstalan, bizonytalan és eltévelyedett állampolgárainak felajánlhasson egy méltó társadalmi és kulturális környezetet, melyben lehetőségük van hitüket mindennapjaikba integrálni, s az Isten parancsolatai szerinti cselekvésre. A kultúrák is felhívást kapnak arra, hogy lemondjanak minden olyan megnyilvánulásról, mely ellentétes az emberi személyiség méltóságával és kezdjenek el *„egy párbeszédet s hogy ez hatékony lehessen, kiindulópontként birtokában kell lenniük annak a mélységes meggyőződésnek, hogy a különböző szereplők sajátos önazonossággal rendelkeznek” / 6 /.*

Mielőtt mondandómat befejezném, szeretnék önöknek köszönetet mondani a szeretet tanúságtételéért, melyet szolgálatuk által minden nap gyakorolnak, a szavak és gesztusok által közvetített irgalom fáradhatatlan hirdetéséért, melyek lehetővé teszik a Romák és Szintók számára Isten szeretetének és az üdvösség kegyelmének megtapasztalását. Kívánom,

hogy örömmel tudják fogadni Ferenc Pápa meghívását, mely arról szól, hogy legyenek cselekvői az irgalmasságnak és tanítsák körükben ezt a „mesterséget”, mely nem könnyű. Az irgalmasság Istene legyen könyörületes mind önökhöz, mind azokhoz, akik önöknek kedvesek, családjukhoz, közösségeikhez.

Antonio Maria Card. Vegliò
Elnök

P. Gabriele F. Bentoglio, CS
Helyettes titkár

1. Ferenc pápa, Az Irgalmasság Rendkívüli Szentévé meg hirdető Bullája / Misericordiae Vultus /, Vatikán 2015 április 11, n°1.
2. Uo. n°3.
3. A Beszéd több nyelven is megtalálható a Vatikán weblapján:
http://w2.vatican.va/content/francesco/it/speeches/2015/october/documents/papa-francesco_20151026_popolo-gitano.html
4. Vándorlók és Útonlévők Pápai Tanácsa, *Irányelvek a Cigánypasztorációban* n°74.
5. Vö. *Forum of European Roma Young People /FERYP/*, Ternype-International Roma Youth Network, European Roma and Travellers Forum /ERTF/, Romani Womens's Networks.
6. XVI. Benedek pápa, *Caritas in veritate* Enciklika, Vatikán 2009 június 29. n°26.